

εξελείψουμε από τον κόσμο τη φτώχεια.

"Αχ, αυτό το μεγάλο φέμα!

Τόσα θανάτα του πνεύματος και των χειρών, μόνο και μόνο για ναποχτήσουμε τα μέσα να μεταφέρουμε γρηγορότερα στρατιώτες εκεί που θάβρισκαν άλλους ανθρώπους για να τους σκοτώσουν. Για να κοιβήσουμε ωπλισμένους δολοφόνους στις πιο μακρινές θάλασσες κι άντρες ποφούς και φρόνιμους και γενναίους για το έργο της σφαγής, ή για να στείλουμε μακριά τα όργανα και βασανιστήρια του θανάτου. Τρεις χιλιάδες χρόνια είχαμε μέσα μας τον πόθο να πετάξουμε στον άερα κι όταν τελειώντων πραγματοποιήθηκε αυτός ο πόθος, πετάξαμε ψηλά και οήξαμε το θάνατο από τον ουρανό κάτω στη γήις!

Χτες έφτασαν οι αιχμαλώτοι "Αγγλοι από το Κούτ-ελ-Αμάρα. Τους περνούσανε μέσα από τα στενά του παζαριού σε μακρινές σκοτισμένες σειρές, ανάμεσα από τα πλήθη των εμπόρων και πουλητάδων του δρόμου, που χάσειαν κοιτάζοντας, έτσι, που ακούγοντας τα γλενάσματα των ερχατών και τους ψιθυρισμούς των σπαράφηδων, να πιστώνονται διπλά πόσο βαθειά είχαν ταπεινωμένοι. Από πίσω τους ακολουθούσε μια άμετρητη σειρά από στρατιές κμηλές, δεμένες ανάμεταξύ τους με τα σκοινιά των καπιστριών. Στις ράγες τους κοιβιζούσαν το άθλιο βάρος εκείνων, που άδυνατισμένοι από την πείνα και την άρρώστεια δεν μπορούσαν να σταθούν στα πόδια τους, που είχαν σχεδόν πάψει να κινούνται και κρεμόντουσαν σαν άηρηχα δέματα πάνω στα ξύλινα σχαμιά των κμηλών. Από τα παντελόνια τους, που είχαν το χρώμα του ηλιού, έβγαιναν τα γόνατά τους, κοκκινισμένα από τον ήλιο, ποτισμένα, και το πετό τους μαδημένο, σαν κορβίτι. Με τα μακριά και στεγνά τους δάχτυλα άρπαζαν τ' άγγούρια που τους έπρόσφεραν μερικά σπλάχνικά χέρια, και δάγκαναν με λαμαργία τη δροσερή τους ούσια. Παρακάτω τριλλίζανε μερικές μισόγυμνες και ξεπόλητες μορφές, που είχαν δώσει το παλιό τους ή το ρούχό τους για να πάρουν μια φούχτα κορμιάδες. Στις μυτερές τους πλάτες κρεμόντανε, σαν άπάνω σε ξύλο, το ξεσκισμένο τους πουκάμισο, που σε κάθε τους βήμα τους ξεσκέπαζε τα μέλη τους. Τα φρυγά κουρασμένα τους κεφάλια, σκεπασμένα με τα καπέτα των τροπικών κλιμάτων, έφρεμαν άπάνω στα σώματά τους σαν τα μεστά κεφάλια της παλαρουνάς. Οι "Αραβες είχαν τοποθετήσει εμπρός στις πόρτες τους πήλινα κανάτια γεμάτα με νερό, αλλά οι Τούρκοι στρατιώτες έσπρωχναν στην μπάντα τους διψασμένους "Ινδούς. Κάθε τόσο σταματούσε και μια κμηλή για να τρζβήξει απότομα την άλλη που έχοταν από πίσω της, και τότε χτυπούσαν οδυνηρά τα κρεμασμένα σκέλη του θλιβερού της φορτίου, που μόλις ανάσαινε άκόμα. Καιιά φορά νόμιζες ότι από το τριάνταγμα θα πέφτανε αυτά τα μάτια έξω από τις στεγνές τους κοιλότητες για να σβύσουν μέσα στη σκόνη, από κάτω από τα πετήματα των ζώων, που ενώ έμηρούσαν με άφρισμένα χέλια, άποτελούσαν μια φοικαλέα άνωσιδα δυστυχίας, που έβγαινε από το σκοτεινό παζάρι για να βουτηχτεί πάλι στο φλογερόν ήλιο της έρημου.

Το βράδι έτέρασα από την κατασκήνωση των αιχμαλώτων. Τα κορμιά τους είχαν ξεπλωμένα άπάνω στη στρατιά σκόνη, σαν κόκκαλα καρδουνιασμένα.

Οι μικρόσωμοι Γκούρκας και οι λεπτοί Σίκυς με κοιτάζαν με τα έξωτικά τους μάτια γεμάτα με πόθο, με μάτια, που από το βάθος τους έφεγγε μια φλόγα πανάσχαας θεολατρίας. Ανάμεσα σ' αυτούς, τυλιγμένες σε κουρέλια, παιδιάτιζες ξανθές μορφές, με άθώα έκφραση, που μόλις είχαν άφίσει την άγκαλιά της μητέρας τους. Και καθώς τους είδα έτσι ξαπλωμένους, μισόγυμνους, άτελεισμένους, έντελως άφισμένους στη δροσιά της νύχτας, είπα μέσα μου:

—Περίεργο να υπάρχει άκόμα από κάτω απ'αυτούς τους κολασμένους μια γή, που να μπορούν να κοιμηθούν άπάνω της, περίεργο να μην καιει ο ήλιος και από κάτω από τα κορμιά τους, και να μην είναι τα πόδια τους άκοιμισμένα ή άπάνω σε μυτερά παλούκια ή άπάνω σε καιιά καμένη σάραξ άντι στη φλογισμένη έρημο. . . . άλήθεια ή γή είναι πιο σπλάχνική από μας.

Και όμως, αυτά είναι όσα έγιναν σε μια μονάχα ώρα, το έκατομμυριοστό της άθλιότητας που φωνάζει από όλα τα μέση της γής και ζητάει άπολύτρωση.

"Αχ, μητέρα μου, τι φτωχοί και άδύνατοι που γινήσαμε. Πεθαίνουμε από ντροπή, γιατί είμαστε άναγκασιμένοι να ζούμε σ' έναν κόσμο που τόσο λίγο μοιάζει με την εικόνα της ψυχής μας. Και σ' άναγκάστηκες να προσφέρεις θυσία σ' ένα θεό που δεν τον λάτρεις. Και οι δικοί σου οι γιοι κρέμονται στον ήλιονα ενός τροχοφού που άπειλεί να τους ξεσκίσει. Δεν έπιστεύαμε ότι είμαστε άτρωτοι; Δεν είχε λουστεί ή ψυχή μας στο δροκόντειο αίμα της φοικητής αυτής έποχής; Κι όμως μας φοβίζει και μας τυραννεί ο σίκτος και ή άγάπη. Έχομε κ' έμεις στην ψυχή μας σαν το Σίγφριδ ένα σημείο τρωτό, και απ' αυτό το μικρό άνοιγμα μπαίνει μέσα το σπληρό δόθο και μας ξεσκίζει βαθειά την καρδιά μας.

Ο γιός σου

(Μετάφρ. Β. Α.)

ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗΣ

Στόν Κ. ΚΑΡΘΑΙΟ

Οι ΔόνΚιχώτες πάνε όμπρός και βλέπουνε ως την άκρη του κονταριού που έκρέμασαν σημαία τους την "Ιδέα. Κοντόφθαλμοι όραματιστές, ένζ δεν έχουν δάκρι, για να δεχτούν ανθρώπινα τη χλεύη τη χυδαία.

Σκοντάφτουνε στη Λογική και στα ραβδιά των άλλων. άστειλά δαρμένοι σέρονται καταμεσίς του δρόμου, ο Σάντσος λέει: «δὲ στόλεγα, μα εκείνοι των μεγάλων όνειρων άξιοι μένουνε και: «Σάντσο, τ'άλογό μου!».

"Έτσι άς το θέλει ο Θεοφανές. Έγώ τους είδα, μέσα στην ιστορία μιας Ζωής, τους κμηναούς ήπότες άποσταμένοι να σταθούν και, με μικρή άνέσζ, με μάτι άγοφάτις χίμαιρες να κρηνηθούν τις πρώτες.

Άραδιαστά τους είδα εγώ, πεσμένους στα χαντάκια. Ξακουάτωτοι να ήλιάζουνε την άνοιχτή πληγή τους, κι ακούοντας πόσον άπλά λαλούνε τα πουλάκια, να κλαίνε μάτια που έζησαν στον κόσμο τη ζωή τους.

Κ. Γ. ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ